

Informations- og sikkerheds- materiale

I fællesskab holder vi Danmark ren

Naturen beriger vores verden og giver os energi og ressourcer. Den er livsvigtig for både mennesker og dyr og er på en og samme tid både skrøbelig og voldsom. Som bruger og nyder af naturen er det vores vigtigste opgave at passe på den og sikre at den bliver ved med at være udgangspunktet for vækst og glæde.

Som en del af Ren Natur skal du derfor nu i gang med et meget værdifuldt stykke arbejde. Det har stor betydning, - ikke blot for naturen, men også for dine naboer og venner i dit lokalområde. En natur uden affald betyder nemlig også større livsglæde og tryghed for alle som omgives af den.

Dette materiale skal sikre, at du føler dig godt forberedt og kommer godt afsted på din indsamling, samtidig med at du er sikker og tryk på din vej.

Velkommen til Ren Natur og tak for din betydningsfulde indsats

Baggrund

Affald i naturen

Affald, som flyder i naturen og dermed ikke har ramt en skraldespand, kalder vi for henkastet affald. Der er mange forskellige slags henkastet affald, men langt det meste er noget der har indeholdt mad- eller drikkevarer eksempelvis kaffekopper, ispapir, chips poser, dåser, bagerposer med meget mere. Men også affaldstyper som fyldte hundeposer, aviser, plast og alufolie samt ikke mindst cigaretskod er noget som alt for ofte havner i hegn og hæk.

Hold Danmark Rent anslår, at det årligt koster det offentlige Danmark op mod 1 milliard kroner at fjerne henkastet affald og dertil kommer blandt andet også udgifterne til at fjerne det marine affald, der kommer med havstrømmene til de danske kyster.

Når vi som borgere bevæger os i områder, hvor der findes henkastet af-

fald, så bliver vi mest af alt følelsesmæssigt berørt. Vi bliver kede af det, vrede eller utrygge. Nogle bliver også bekymret for den miljømæssige påvirkning eller den økonomiske belastning som affaldet afstedkommer.

En ren natur uden henkastet affald er derfor en vindersag for alle parter og noget som gør os alle godt.

Om Ren Natur

Ren Natur er et frivillighedskoncept der er baseret på et tæt samarbejde mellem kommuner, foreningslivet og sponsorer. Ren Natur er en del af nonprofitorganisationen Hold Danmark Rent.

På baggrund af lokale kortlægningsanalyser af det henkastede affald udvælger Hold Danmark Rent, i samarbejde med kommunerne, egnede indsamlingsruter, som efterfølgende udloddes til lokale foreninger, der optjener sponsorater for at fjerne det henkastede affald og sikre at områderne er pæne og rene.

Læs mere om Ren Natur på www.rennatur.org

Formål

Der er flere formål med Ren Natur. Det vigtigste formål er at sikre en endnu renere natur i Danmark. Men det er også et mål at inspirere til motion og bevægelse i det fri, samt at understøtte det lokale fælleskab og betydningen af det lokale foreningsliv i udviklingen af den danske kultur.

Sammen om opgaven

At være aktiv i en forening har en væsentlig indflydelse på vores personlige trivsel og udvikling. For når man er en del af et fælleskab, så føler man sig inkluderet og værdifuld. Derfor er det også en vigtig faktor i deltagelsen i Ren Natur, at man er sammen om at udføre det lokale miljøarbejde. Det er nemmere, sjovere og mere sikkert at være flere af sted, ligesom at man også indlærer bedre sammen med andre.

Selvom indsamlingsruterne i Ren Natur er meget forskellige, så er langt de fleste egnede til at udføre i flokke af både børn, unge og ældre medlemmer.

Sponsormidler til de nære formål

Når en forening har fuldført en indsamlingsrute, afleveret det indsamlede affald på det aftalte Droppunkt og indrapporteret sin tur, så er sponsormidlerne klar til udbetaling.

Disse midler kan anvendes af foreningen til alle ønskede formål, til gavn for foreningsarbejdet og er således ikke behæftet med nogle krav.

Sponsorerne tager et medansvar

Alle virksomheder kan blive sponsorer i Ren Natur. Alle, lige fra den lille lokale købmand til den store internationale koncern, kan med fordel tage del i den lokale indsats for en renere natur.

Reglen er, at lokale sponsorater altid skal anvendes lokalt, mens nationale sponsorater fordeles ligeligt mellem landsdelene. Man har således, som sponsor, en vis indflydelse på, hvor ens sponsorat anvendes.

Ren Natur modtager med stor taknemmelighed alle sponsorater og glæder sig dermed over den ansvarlighed og det engagement, som ethvert sponsorbeløb udtrykker.

Kommunernes rolle

Som udgangspunkt er det kommunernes forpligtelse at renholde alle offentlige arealer i Danmark. Dette er et stort og dagligt stykke driftsarbejde, der udføres af dygtige kommunale medarbejdere. Men de offentlige bevillinger kan ikke række ud i alle hjørner og derfor findes der arealer, som trænger til opmærksomhed og en hjælpende hånd.

En betingelse for at Ren Natur kan blive aktiv i en kommune er, at kommunen får gennemført en kortlægningsanalyse af Hold Danmark Rent, for derigennem at udpege egnede indsamlingsruter til foreninger i regi af Ren Natur.

Kommunen skal godkende de udvalgte indsamlingsruter. Derudover er det også dem, som afhenter det indsamlede affald på de anviste Drop-punkter.

Motivationsfilm

At gennemføre en indsamling af henkastet affald sammen med Ren Natur er ikke blot et spørgsmål om at rydde op efter andre og få fingrene i ulækkert affald. Det er i høj grad en lokalsamfundsrelevant opgave, som vil blive værdsat af alle.

Dette er tydeligt i Ren Naturs inspirationsfilm, som I opfordres til at se sammen inden I starter på indsamlingen. Den varer 4 minutter.

Til indsamlingslederen

Klargøring

Forud for indsamlingsdagen skal der udpeges en Indsamlingsleder, som skal styre og koordinere aktiviteten. Det er indsamlingslederens opgave at sikre, at alle deltagere på dagen er godt forberedte. Det sker blandt andet ved en fælles gennemgang af dette informations- og sikkerhedsmateriale samt en fremvisning af inspirationsfilmen. Ligeledes er det indsamlingslederens opgave at uddele og instruere i brug af det tilsendte indsamlingsudstyr og at sikre en korrekt aflevering af det indsamlede affald på Droppunktet. Det er også indsamlingslederen der skal indrapportere resultatet af indsamlingen via skema og billeder/film til Ren Natur Support.

Indsamlingsudstyr

Det er vigtigt at have udstyret i orden, når foreningen skal ud og samle affald i lokalområdet. Derfor vil foreningen, forud fra indsamlingen, modtage en kasse med udstyr fra Ren Natur indeholdende følgende udstyr: arbejdshandsker med kraftig gummibelægning på fingre og inde i hånden. Sikkerhedsveste med reflekser og logo. Sammenklappelige affaldssnappere, samt kraftige affaldssække med bærehåndtag.

Sikkerhedsveste og affaldssnappere skal efterfølgende returneres i den oprindelige kasse påført den vedlagte returlabel.

Sammen med indsamlingsudstyret medfølger også et "mødestedsflag", som placeres på det mødested, hvor indsamlingen starter og slutter.

Organisering

Der er umiddelbart ingen regler for hvorledes affaldsindsamlingen skal foregå. Der henvises til almindelig sund fornuft og omtanke.

Dog kan det være hensigtsmæssigt at følge et råd om at inddele den store gruppe i mindre grupper og lade deltagerne gå i par af 2 (en holder sækken og en samler op med snapperen). Og så er det vigtigt at indsamlingslederen er med ude på ruten og hele tiden er tilgængelig på sin telefon i tilfælde af, at deltagerne har akut brug for hjælp eller spørgsmål til afklaring.

Affaldssortering

Indtil videre skal det indsamlede affald sorteres i 2 fraktioner; A: dåser, glas og plastflasker, B: brandbart restaffald. Men i fremtiden er det dog tanken at følge reglerne for affaldssortering i det offentlige rum, som er gældende i den pågældende kommune.

Gør dagen hyggelig

Som tidligere skrevet så har Ren Natur flere formål og en af disse er at understøtte det lokale fælleskab. Det lokale fælleskab betyder også hyggeligt samvær og det er derfor rigtig vigtigt at gøre Ren Natur indsamlingen til en rar og god dag for alle.

Så tag gerne en pause i græsset, på bænken eller i sandet og spis sammen de medbragte madpakker, kager eller frugt mens I hygger jer sammen og nyder den rene natur og hinandens selskab. Alternativt kan dagen afsluttes tilbage i klubhuset med fællesspisning eller anden form for samvær.

Dokumenter indsamlingen

Når indsamlingen er gennemført og affaldet er placeret ved Droppunktet, så er det indsamlingslederens opgave at rapportere dagens resultater. Dette gøres dels via det fremsendte rapporteringsskema, men også ved fotos eller videoklip taget undervejs. Skemaet anvendes til advisering af kommunen, således at sækkene bliver afhentet, optalt og eftersorteret, mens fotos/videoklip lægges på Ren Naturs hjemmeside under fanen "I gør en forskel". Når skemaet og fotos/video er modtaget og registreret udbetales sponsoratet til foreningens bankkonto.

Sikkerhed på ruten

Ren Natur anbefaler at nedenstående sikkerhedsforanstaltninger bør følges med henblik på at højne sikkerheden for alle deltagere i affaldsindsamlingen.

Udstyr

Det fremsendte indsamlingsudstyr skal altid anvendes efter hensigten således at:

- Alle deltagere bærer handsker under hele affaldsindsamlingen, – både voksne og børn.
- Alle deltagere bærer sikkerhedsveste synligt (uden på jakken) under hele affaldsindsamlingen.
- Affaldssnapperne anvendes af børn over 6 år eller sammen med en voksen
- Affaldssække håndteres fornuftigt og formålstjeneligt af en voksen eller af et barn sammen med en voksen
- Det anbefales at alle deltagere anvender fodtøj, som er egnet til brug i naturen (gode såler til både tørt og vådt føre)

Generelle anvisninger

- Indsamlingslederen er overordnet ansvarlig for sikkerhed på indsamlingsruten
- Der bør derudover udpeges en sikkerhedsansvarlig på ruten, som har ansvaret i tilfælde af, at der måtte ske en ulykke (tager hånd om

den skadede, organiserer hjemtransport til klubhuset, tage kontakt til forældre). Vedkommende kan med fordel også have vådservietter og plaster med i lommen.

Er der tvivl om skadens omfang – ring altid 112

- Den sikkerhedsansvarlige bør altid gennemgå ruten med alle deltagere, således at trafiksikkerhed og hensynsfuld adfærd i naturen fremhæves.
- Den sikkerhedsansvarlige bør sikre, at alle indsamlingsgrupper altid består af mindst 2 deltagere

Anden nyttig information

- Der skal udvises særlig forsigtighed når man opsamler glasskår, skrabe genstande og eventuelt kanyler. Læg affald af denne type i en særskilt sæk. Tilkald altid den sikkerhedsansvarlige.
- Pres aldrig affaldet sammen med hænderne, men ryst sækken. Der kan være spidse genstande, der kan stikke op i hænderne.
- Dyr kan godt komme til skade som følge af henkastet affald. Find et dyr som er kommet til skade da kontakt Dyrenes Vagtcentral. Vagtcentralen er oprettet af Dyrenes Beskyttelse og samarbejder bl.a. med Falck, vildtplejestationer, dyreinternater og politiet. Ring til Dyrenes Vagtcentral på tlf. 1812
- I naturen kan man nogle gange finde flasker eller andre beholdere med flydende indhold. Vær altid varsom! Tilkald den sikkerhedsansvarlige og lad vedkommende undersøge beholderens indhold inden den smides i indsamlingssekken.
- Vær opmærksom på genstande med træ- eller metalsplinter. Disse bør altid håndteres af en voksen. Opstår der tvivl, da tilkald den Sikkerhedsansvarlige
- I tilfælde af insektstik eller -bid forhold dig i ro og kontakt den sikkerhedsansvarlige
- Ved indsamlingsruter nær salt- eller ferskvand – hold en rimelig afstand til vandlinjen og gå aldrig ud i vandet efter affald. Kontakt den sikkerhedsansvarlige og bed om hjælp.

Nyttig information om affald i naturen

Hvad ved du egentlig om affaldet i naturen? Måske er du en af dem, der ved rigtig meget om dette tema, men det kan også være at du faktisk ikke har tænkt så meget over det. Derfor har vi samlet noget nyttigt viden, som er godt at have med på vejen, når du nu skal ud i dit vigtige ærinde.

Kender du typen?

99% af alle danskere finder det enten forkert eller meget forkert at smide affald i det offentlige rum. Under 2% smider ofte affald, mens 3 ud af 4 smider aldrig affald. Til gengæld er vores gode moral ofte til forhandling. For vi kommer stort set alle sammen til at smide affald en gang i mellem.

Nedbrydningstider

En nedbrydningstid angiver hvor lang tid det tager naturen i Danmark at nedbryde/opløse et stykke affald. Og alt efter hvad dette affald består af, så kan det være ganske mange år. Se tabellen nedenfor, som viser hvor længe helt almindelige typer af affald, smidt i naturen, er om at blive nedbrudt:

- Døde dyr, madrester (fx æbleskrog): 2 uger
- Appelsin- og bananskræller samt hundeefterladenskaber: 2-5 uger
- Aviser: 3 - 12 måneder
- Ispapir: op til 2 år
- Cigarettskod: 1 - 5 år
- Tyggegummi: op til 5 år
- Ispinde: op til 10 år
- Kapsler: op til 100 år
- Plastikposer: op til 500 år
- Plastikflasker: op til 500 år
- Aluminiumsdåser: op til 500 år
- Flasker og glas: op til 1.000.000 år

Hvad siger statistikken?

Hold Danmark Rent foretager hele tiden analyser af henkastet affald og hvordan det påvirker vores liv. Her følger nogle af de seneste tal:

- 69% oplever at der er kommet mere henkastet affald de sidste fem år.
- 47% af motionsløbere bliver i dårligt humør, hvis der ligger skrald på løberuten
- 34% af strandgæsterne finder et andet sted at være, hvis der ligger affald på stranden.
- Skod er den type af affald i naturen som generer danskerne mest

Checkliste

Før indsamlingen

- Udpeg indsamlingslederen i foreningen
- Modtag og gennemgå indsamlingsudstyret
- Afhold affalds- og sikkerhedsuddannelse af alle deltagere i indsamlingen
- Udpeg en sikkerhedsansvarlig på indsamlingsruten
- Den sikkerhedsansvarlige gennemgår ruten med alle deltagere i indsamlingen
- Den sikkerhedsansvarlige sikre at alle deltagere har dennes telefonnummer

Under indsamlingen

- Inddel deltagere i mindre grupper
- Uddel indsamlingsudstyr til alle
- Husk tøj og fodtøj i henhold til det aktuelle vejrlig
- Medbring madpakker, kager og drikkevarer
- Tag masser af billeder eller film med mobilen af indsamling – giv gerne en kommentar til kameraet!
- Gå ud til rutens yderpunkter med tomme sække og gå således tilbage mod det sted hvor sækkene skal placeres. Derved går man kortest afstand med en fyldt sæk.
- Placer de fyldte sække ved Droppunktet
- Alt indsamlingsudstyr samles sammen og returner veste og snappere i kassen til Ren Natur.

Efter indsamlingen

- Udfyld og indsend rapporteringsskemaet til Ren Natur
- Send eller upload billeder eller film til Ren Naturs Facebook eller Instagram side.

www.rennatur.org
kontakt@rennatur.org